

Bouteflika pren la iniciativa a Algèria

Algèria s'ha transformat en els darrers tres mesos, des de la contestada elecció presidencial d'Abdelaziz Bouteflika. De pària observat amb recel per Europa, ha passat a guanyar un protagonisme propi dels anys 70.

"Algèria is back", repetien els diplomàtics africans que es movien pels passadissos del palau d'Alger on es va celebrar a principis de juliol la cimera de l'Organització de la Unitat Africana (OUA). En una reunió anual en què la prudència és la regla i els caps d'estat eviten la confrontació, Bouteflika va destacar com un hoste brillant, conciliador i coneixedor dels problemes del continent. No en va l'ara president algerià als anys 70 dirigia l'activitat diplomàtica d'una Algèria que es definia com a no alineada i àrab, que defensava el desenvolupament socialista i impulsava un nou ordre econòmic internacional. A la cimera de l'OUA Thabo Mbeki, Laurent-Désiré Kabila, Olusegun Obasanjo i Muammar al-Gaddafi, els presidents de Sud-àfrica, Congo, Nigèria i Líbia, respectivament, van ser escombrats per l'anomenat "efecte Bouteflika", utilitzant les paraules del lúcid analista Paul-Marie de la Gorge.

El retorn d'Algèria al primer pla de la política exterior regional va tenir el seu corol·lari en la cimera de l'OUA i la posterior visita del president a Marroc, per assistir al sepeli del rei Hassan II, però no va acabar aquí. En les dues setmanes següents Bouteflika va fer més que Liamine Zéroual, l'anterior president algerià, en cinc anys. Va anar a Marbella a visitar el rei Fahd d'Aràbia Saudita, va reunir-se amb el ministre espanyol Abel Matutes i va rebre a Alger el cap de la diplomàcia francesa, Herbert Védri-

ne. L'agenda de l'agost ja és plena amb un periple per Orient Pròxim, per demanar inversions a les monarquies petrolieres i assumir un altre cop un protagonisme en el conflicte entre palestins i israelians.

A Rabat, a l'enterrament del rei, va parlar durant uns minuts amb el primer ministre israelià, el laborista Ehud Barak. Per primera vega-

Bouteflika, que ha desterrat les il·lusions socialistes del passat, ha sanejat l'economia amb un pla d'ajustament del FMI.

da, un cap d'estat algerià s'entrevistava amb un cap de govern d'Israel, un país proscrit per la diplomàcia d'Alger, malgrat els acords amb els palestins. La premsa, sorpresa per la iniciativa de Bouteflika, donava suport a l'acostament a Israel i recordava que bona part dels medicaments que es venen a les farmàcies d'Alger, Oran o Constantina són israelians, comprats a través de tercers països.

El setembre, Bouteflika es dirigirà davant l'Assemblea General de les Nacions Unides. De camí a Nova York és previst que es reu-

neixi amb el president francès, Jacques Chirac, a París, amb la finalitat de segellar la normalització d'unes relacions sempre tementoses a causa de la traumàtica descolonització. "Es tracta d'una veritable refundació en les nostres relacions", va assegurar Védrine.

Des de les eleccions d'abril i els primers discursos oberturistes de Bouteflika no han parat d'arribar a Alger les missions comercials franceses. Superats els malentesos i les acusacions mútues, els empresaris viatgen a Algèria per sondejar les possibilitats d'un país amb un gran potencial, que ha sanejat l'economia amb el pla d'ajustament dictat pel Fons Monetari Internacional (FMI). És una opció econòmica que desterra les il·lusions socialistes del passat, de grans infraestructures i industrialització forçada, en detriment de l'agricultura, pràcticament abandonada. "No tinc opció. Segueixo l'economia de mercat però l'economia de mercat no és l'economia del basar", va declarar el president al diari britànic *The Financial Times*.

L'economia, paralitzada per la guerra i la burocràcia, s'ha reactivat amb les reformes i la disminució dels enfrontaments. L'exportació d'hidrocarburs, mai afectada pel conflicte, representa el 96% de les exportacions. El creixement ha arribat al 5% el 1998 mentre que la inflació s'ha mantingut en el 5%. Això no obstant, els economistes calculen que caldria un creixement del 8% per crear llocs de treball i absorbir els 300.000 destruïts pel tancament d'empreses públiques

deficitàries. L'atur assoleix el 30%, una xifra escandalosa que explica que molts se la juguin per intentar passar a Europa com sigui. La frustració dels joves també alimenta les xarxes islamistes, ben implantades en els suburbis de les grans ciutats.

El creixent protagonisme d'Algèria en política exterior va acompanyat de decisions internes de gran significat. "Trenca amb el conformisme" que va caracteritzar la gestió dels anteriors presidents militars, Zeroual i Ali Kafi, va escriure De la Gorge. Prenent la iniciativa, Bouteflika va rehabilitar alguns dirigents històrics del Front d'Alliberament Nacional (FLN), en especial Krim Belkacem i Mohamed Khidder, i el primer president d'Algèria, Ahmed Ben Bella, que ell va ajudar a derrocar com a conseller de Houari Boumediene, de qui va ser ministre d'Afers Estrangers durant setze anys (1965-79).

En el conflicte amb els islamistes, que ha causat la mort de més de 50.000 persones en els darrers set anys, Bouteflika sembla propiciar el diàleg. L'alliberament de centenars de presos polítics i la llei de concòrdia nacional, que se sotmetrà a referèndum el proper setembre, confirma que, de moment, el president manté la capacitat de maniobra. La resposta dels militars als gestos cap el Front Islàmic de Salvació (FIS) és una incògnita. El sector dels eradicadors, encapçalat pel cap d'estat major de l'exèrcit Mohamed Lamari, ja es va oposar als anteriors contactes de Zeroual, un general, amb el Front Islàmic de Salvació (FIS). Tampoc no se sap res de Khaled Nezzar, un general molt influent que va donar llum verd al cop d'estat de principis de 1992, i Mohamed Medienne, cap de la policia política.

De moment, els generals deixen actuar Bouteflika, el seu candidat en les eleccions del passat abril. Encara que no és militar, com ho han estat quatre dels set presidents de l'Algèria independent (Boumediene, Chadli Benydid, Ali Kafi, Zeroual), gaudeix d'un ampli suport entre els quadres de la lluita d'alliberament nacional, encara in-

fluents. Si la llei de concòrdia nacional s'aprova, Bouteflika va anunciar que formarà un govern d'unitat nacional, en el qual hi podrien participar membres de forces tan antagòniques com el FIS i l'Agrupament per la Cultura i la Democràcia (RCD), que defensava la liquidació dels islamistes. En

cas que es formi aquest govern s'hauria fet un pas de gegant per la reconciliació nacional, optant per una via molt semblant a la proposada en la plataforma de Roma de 1995, rebutjada de forma violenta pel govern militar de l'època.

L'actual president algerià, Abdelaziz Bouteflika. Als anys 70, com a ministre d'Afers Estrangers, Bouteflika ja impulsava un nou ordre econòmic.

Antoni Castel

El Sàhara, qüestió nacional

La diplomàcia marroquina va tremolar en conèixer que Abdelaziz Bouteflika es presentava a les eleccions presidencials algerianes d'abril. El ministre d'Afers Estrangers de Houari Boumediene durant setze anys va ser el principal protector del Front Polisario quan l'acord de Madrid, de novembre de 1975, repartia la colònia espanyola del Sàhara Occidental entre el Marroc i Mauritània.

Bouteflika, amb el vist-i-plau dels militars algerians, va allotjar els saharians als camps prop de Tindouf, va armar els combatents i va posar a funcionar la maquinària diplomàtica al servei del Polisario. Resultat: en pocs anys, bona part dels països subdesenvolupats, en especial els africans, reconeixen la República Àrab Sahariana Democràtica (RASD).

A l'altra banda, el Sàhara es va convertir en una qüestió nacional que va unir tots els partits, fins i tot els de l'oposició, entorn del rei Hassan II. Els militars, inquietos com es va demostrar amb els dos intents de cop d'estat, ara estaven ocupats a defensar-se de les ofensives del Polisario, que no van disminuir fins la construcció dels murs defensius.

El conflicte del Sàhara, enquistat en els darrers anys per la intransigència del Marroc, entra en una nova fase plena d'interrogants malgrat que el referèndum té nova data: l'estiu del 2000. El primer, saber si el nou rei Mohamed IV en farà una qüestió personal i es deixarà dur pels assessors més radicals, entre ells el ministre Dris Basri, partidari d'ajornar la consulta fins que estigui segur de guanyar-la. El segon, si Bouteflika cedirà per millorar les relacions amb el Marroc o continuarà tenint en el Polisario la seva millor arma per demostrar que Algèria manté una política anticolonial quasi quaranta anys després de la independència. **A. C.**